

Förslag till buskar, träd och klätterväxter i skogsträdgården

Jag skriver om de buskar och träd som jag har erfarenhet av, se nedan:

Obs: Jag har bara erfarenhet av att gödsla med stallgödsel utblandad med sågspån och hästgödsel vid plantering.

Buskar

Gojibuske/Bocktörne

Lycium barbarum

Den blir ca 1,5–2,5m hög och kan bli 4 m bred. Den är självfertil och härdig upp till zon 4. Det är en perenn, lövfällande buske med långa, tunna grenar och grågröna blad. Den blommar sent på sommaren med purpurfärgade stjärnblommor. Den vill ha väl-dränerade jord och växa i full sol. Den behöver en varm växtplats för att ge frukt i zon 3 och 4. Den är dock mycket tålig mot både torka och kyla och kan växa i vilken jord som helst, bara jorden inte är vattensjuk. Vid plantering kan man gödsla och täcka runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna. Den föredrar en neutral jord så man kan kalka försiktigt.

Rosenkvitten

Chaenomeles

Härlig bär- och prydnadsbuske för soliga lägen. Härdig upp till zon 4–5. Blommar på våren med vackra tegelröda blommor. Frukten blir ca 4 cm i diametern och kan sitta kvar länge på busken. Frukten är först grön för att övergå i gult på senhösten när den skördas. Kan koktas till mos, sylt, juice osv. och det är en riktig delikatess. Frukten kan också rivas ner och användas i dressing. Frukten är rik på pektin och innehåller dubbelt så mycket C-vitamin som apelsiner. Självfertil men det blir större skörd vid korspollinering. Den är torktålig och föredrar ett soligt läge med näringsrik och humusrik jord. Vid plantering kan man gödsla och täcka runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Koreansk berberis

Berberis koreana

Torktålig och gillar inte blöt jord. Trivs i sol till halvskugga. Den kan växa i vilken jord som helst, förutsatt att den inte är vattensjuk. Den har ett upprätt, tätt växtsätt med mycket taggar. Vi har två buskar i skogsträdgården och den som växer är den som står under ett plommonträd, vilket ger busken ett stöd att bli så hög. Den blir 1–2 m hög och 1–2 m bredd. Den är härdig upp till zon 5. Den är självsteril men det blir större skörd vid korspollinering. Busken slår lite rotskott som jag gräver upp och flyttar till andra ställen eller som jag planterar på kruka. Busken har mellan 20 – 30 små bär per klase och varje bär är ca 1 cm långt. Det är lättplockade bär och en fullvuxen buske ger ca 3,5 L bär när de mognar i september. Bären är syrliga och saftiga och är rika på C-vitamin och kan ätas färska, torkas eller tillagas. Färska eller torkade bär ger fin prägel i risrätter och grytor. Vid plantering kan man gödsla och täcka runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre.

Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna. Den föredrar en neutral jord så kan man kalka försiktigt.

Aronia

Aronia melanocarpa

Aronia är en härdig och tålig buske som ofta ger stora skördar av nyttiga och lättplockade bär. Den vill växa i näringsrik, mullrik, väl-dränerat och i lätt fuktig jord. Den trivs i sol till halvskugga. Den blir 2–4 m hög och 2–3 m bredd. Den är självfertil och härdig upp till zon 5 men kan klara kallare beroende på sort. Vid plantering kan man gödsla med därefter sparsamt eftersom för mycket minskar innehållet av näringsrika ämnen i bären. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Koreansk silverbuske

Elaeagnus umbellata

Den klarar de flesta jordar men föredrar att växa väl-dränerat, i sol till halvskugga. **Till skillnad från havtorn klarar den mer skugga.** Den är kvävefixerande och används som amträd eftersom den har ett rotsystem som luckrar jorden. Den blir ca 2–4 meter och blir 2–4 meter bredd. Den är delvis självfertil men det blir mycket bättre fruktsättning vid korspollinering. Den är härdig upp till zon 4. Vi odlar den koreanska silverbusken men jag planerar att köpa in två buskar av den japanska silverbusken som jag tror ger frukt tidigare än den koreanska. Den får röda, silverfräkniga bär som har en söt syrlig smak med en krispig konsistens. När busken väl är etablerad förser den sig själv med kväve och klarar då både vindutsatta platser och torka. Bra alternativ i vindsydd. Vid plantering kan man gödsla och täcka runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Havtorn

Hippophae rhamnoides

Föredrar lucker jord men klarar de flesta jordar och den vill helst växa i full sol eftersom den dör om den skuggas för mycket av andra växter. Den blir 2–6 m hög och 2–5 meter bredd. Den är tvåbyggare och den behöver en hanne för att kunna bära frukt, man brukar säga att det behövs en hanne till fem honor. Den är vindpollinerande och hanen rekommenderas att planteras i den dominerande vindriktningen, i förhållande till ett bestånd honbuskar. Det är en härdig växt som klarar sig till zon 6. Den är kvävefixerande, lättodlad och vindtålig. Man kan få upp till 6–15 kg bär per buske och bären är rika på C-vitamin, särskilt tidigt i mognaden. Vid plantering kan man gödsla med därefter sparsamt eftersom för mycket minskar innehållet av näringsrika ämnen i bären, dessutom är det en kvävefixerande växt. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Häckkaragan/Sibirisk ärtbuske

Caragana arborescens

Den är lättodlad och klarar de flesta jordar och vill växa i sol men klarar lätt skugga. Den blir 3–5 meter hög och 2-3 meter bred. Den är självfertil och vill växa torrt. Den har använts som levande gärdesgård och är mycket lämplig i läplanteringar och som erosionskydd. Busken tål mycket hård beskärning. Den är kvävefixerande och en nektarväxt. Vid plantering kan man gödsla sparsamt. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna om det är torrt.

Hagtorn

Crataegus spp

Den är lättodlad men vill växa väl-dränerat. Den växer snabbt och är vindtålig och vi använder den i vårt vindskydd. Den ger mer frukt om den får växa soligt. Den tål hård beskärning och kan också hamlas för att få tätare buskar eller bestånd. Den har ätliga bär som kan bland annat användas till fruktremmar, sylt och saft. Den ger skydd för många fåglar och däggdjur som också uppskattar bären. Det finns också många olika larver av fjärilar som har hagtorn som värdväxt. Busken kan bli 4-8 meter hög och 3- meter bred. Den är självfertil och vissa sorter är härdiga upp till zon 7. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna om det är torrt.

Blåbärstry

Lonicera caerulea var. kamtschatica

Busken föredrar väl-dränerad jord men tål ganska mycket markfukt. Det är en lättodlad buske som gillar att växa i sol till lätt skugga. Den blir ca 1–3 meter hög och 1-3 meter bred. Den är självsteril men ger mer skörd vid korspollinering. Den är härdig upp till zon 6. Bären är söt syrliga och blir i regel 3 cm stora. Vid plantering kan man gödsla med därefter sparsamt eftersom för mycket minskar innehållet av näringsrika ämnen i bären. (Hos oss behöver de näring igen efter ca 6 år. Till våren kommer jag att ge buskarna komposterad hästgödsel eller komposterade fekalier). Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Vinbär

Prunus tomentosa

De röda vinbären är den mest tåliga men alla klarar sig bra i de flesta jordar men föredrar väl-dränerad, lucker och fuktig jord. Trivs i sol till halvskugga och blir 1–2 meter hög och 1-2 meter bred. Den är självsteril men ger mer skörd vid korspollinering. Härdig upp till zon 6. Vid plantering kan man gödsla med därefter sparsamt eftersom för mycket minskar innehållet av näringsrika ämnen i bären. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Krusbär

Ribes uva-crispa

Anspråkslös men undvik tung lerjord och vattensjuk jord, gillar mullrik och fuktig jord. Vill växa i sol till halvskugga och i ett skyddat läge. Plantan blir ca 1 meter hög och 1 meter bred. Den är självsteril men ger mer skörd vid korspollinering. Härdig upp till zon 6. Plantera inte i frostfickor eftersom den

blommar tidigt kan det ge dålig skörd. Gödsla gärna vid plantering men efter etablering får den inte ges för mycket. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Björnbär

Rubus Björnbärs-gruppen

Trivs i mullrik, väl-dränerad och fuktig jord, gärna i lätt sur jord. Trivs i full sol eller lätt skugga och gärna skyddat från vinden. Den blir upp till 4 m och med 2–7 utväxande stammar. Den är självsteril men ger mer skörd vid korspollinering. Härdig upp till zon 3-4. Björnbär slår rotskott och man kan gräva upp dem och plantera på nya platser. Gödsla gärna vid plantering men efter etablering får den inte ges för mycket. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna. Den föredrar en neutral jord så kan man kalka försiktigt.

Hallon

Rubus idaeus

Vill växa i fuktighetshållande, mullrik och lucker jord. Trivs i sol till halvskugga. Plantan blir 2–4 meter och 0,4 meter bred. Den bildar med tiden stora bestånd om man tillåter den sprida sig med de underjordiska utlöparna. Hallon behöver ingen skötsel men man kan skära ner dem på hösten eller våren eller så låter man dem lägga sig själv på marken och med tiden bidrar det till att öka mullhalten i jorden. Hallon ger större frukter om bestånden gallras till våren och man lämnar de grövsta skotten. Gödsla gärna vid plantering men efter etablering får den inte ges för mycket. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Pimpernöt

Staphylea pinnata, S. colchica

Den vill ha humusrik och väl-dränerad jord. Den vill växa i full sol och den behöver en skyddad växtplats. Den blir 2–4 meter och 2-4 bred. Skott och blommor skördas på våren och nötter mognar från augusti till november. De omogna fröna kan ätas i augusti och har en sockerärtsliknande smak. Om man vill kunna äta de mogna fröna som är hårda att knäcka, kan man försöka rosta dem (vid en låg temperatur) för att få ut dem. är ätliga. Den är självfertil och är härdig till zon 4. Gödsla gärna vid plantering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Bärhäggmispel

Amelanchier spp

Den vill växa i väl-dränerade jordar i sol till halvskugga men den ger godast bär om den får växa i sol. Den klarar att växa i tyngre lerjordar och på torra växtplatser. Busken blir 2 - 6 meter hög och 2 - 4 meter bred. Kan växa upp till zon 6. Den är delvis självfertil men det blir mycket bättre fruktsättning vid korspollinering. Bären sägs ha en smak av äpple, mandel och svarta vinbär som med fördel kan

plockas med bärplockare. Man kan äta bären direkt från busken eller frysa, torka och tillaga dem till saft eller sylt. Gödsla gärna vid plantering men efter etablering får den inte ges för mycket. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna. Jag planterade följande sorter denna sensommar: Alvdal, Bluemoon, Honeywood, Martin och Smokey.

Klätterväxter i skogsträdgården, vid ingången eller mot en väg

Fjärilsranka

Schisandra chinensis

Den vill ha mullrik, fuktighetshållande och väl-dränerad jord. Trivs att växa i sol till halvskugga. Den kan bli upp till 5 meter hög och 5 cm bred. Växten är mycket känslig för torka. Den är tvåbyggare och man behöver både en hona och en hane för att få bär men det finns namnsorter som är självfertila. Om det blir några bär så plantorna oftast bara frukt vartannat år. Problemet är att de blommar tidigt och att pollinerarna som är vakna då föredrar andra blommor, men där den ursprungligen kommer ifrån finns det pollinerare som passar bättre.

Förutom de ätliga bären, kan man använda bladen i te och som bladgrönsak. Bären och bladen innehåller ett ämne som ger liknande effekt som koffein med skillnaden att effekten varar längre. Fjärilsranka har flera medicinala effekter som bekräftas i många vetenskapliga studier, bland annat ökad stresstålighet, ökad reaktionsförmåga och förbättrad koncentrationsförmåga. Det sägs finnas två sorter som är självfertila, **Sadova No. 1** och **Eastern Princ**. Gödsla gärna sparsamt vid plantering men efter etablering får den inte ges för mycket. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Minikiwi

Actinidia arguta, A. Kolomikta

Den vill växa i mullrik, fuktighetshållande och väl-dränerad jord. Den vill helst växa i full sol men klarar halvskugga. Den är tvåbyggare och behöver en hane för att kunna bära frukt. Vissa sorter är självfertila. Zon 1–5, beroende på sort. Det är bra om den står skyddat eftersom blommor och unga skott är känsliga för vår frost. Den vill ha stöd för att kunna klänga och vi har byggt en pergola, man kan också spänna upp ca 3 mm tjock ståltråd eller vajer åt kiwin. Gödsla gärna sparsamt vid plantering men efter etablering får den inte ges för mycket. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Akebia

Akebia quinata, akebia trifoliata, akebia × pentaphylla

Det finns tre sorter av akebia. Den vill ha fuktighetshållande och väl-dränerad jord. Den vill helst växa i full sol och den är precis som minikiwi känslig för sen vårfrost. Den är självsteril och det behövs två plantor för korspollinering men det är sällan frukterna utvecklas i Sverige. Vi har bara en planta som växer i pergolan och vi odlar den i nuläget inte för att få frukt. Härdig upp till zon 2. Den blir upp till 5 meter hög och ca 0,5 meter bred.

Träd i skogsträdgården

Jag skriver bara om de träd jag har erfarenhet av och de lite ovanligare träden här nedan. Jag förespråkar täckning runt träden men om man är orolig för att sorken trivs under täckmaterialet kan man göra som Janne på Råvebodaplantskola beskriver:

Råvebodaplantskola planterar sina träd på detta sätt:

1. Först skär jag en cirkel och ett kryss med spade.
2. Sen skär jag loss gräset med rötter i fyra bitar, lagom stora att handskas med.
3. Jorden som grävs upp samlar jag på en presenning. Stenar läggs i en hög på marken.
4. Därefter formar jag ett sorknät (galvat kycklingnät med maskhål högst 20 mm) efter gropens botten och så att det sticker upp minst 2 cm runt hålet.
5. Jorden blandar jag upp med egen kompost eller valfri jord. På våren tillförs gödsel när växten behöver det.
6. Nu jag planterar ut trädet, kollar jag samtidigt efter rotsnurr, vilket bör åtgärdas.
7. Jag bygger upp en liten kulle då jorden kommer att sjunka ihop med tiden och runt stammen formar jag en vall som ska hindra vatten från att rinna iväg.
8. Jag håller vatten närmast stammen så det sakta får sjunka ner närmast rötterna.
9. Sen sätter jag en stödkäpp som skydd åt den känsliga ympen och för att jag föredrar raka stammar.
10. Som skydd mot tex harar formar jag ett nät runt stammen. Övriga djur bör man stängsla ute om man har många dyrbara växter. Jag låter bli att täcka jorden runt växten nu och över vintern för det skulle bara locka till sig sorken. Däremot täcker jag gärna på sommaren med gräsklipp eller halm.
11. Till sist kör jag bort stenar och annat som blivit över. Klart!

Kastanj

Castanea sativa

Den gillar att växa upp i skyddet av annan vegetation (amträd) men i takt med att den blir större, behöver den full sol för att trivas. Den vill ha en varm och väl-dränerade växtplats i humusrik jord. De är ofta självfertil men behöver minst en annan individ (av samma eller annan art inom släktet) för pollinering. Den kan bli mellan 9-30 meter hög beroende på sort. Den äkta kastanjen och den amerikanska är mycket mottagliga för angrepp av en svamp. Den kinesiska och japanska kastanjen är däremot resistent mot svampen. Gödsla gärna vid plantering och den behöver också mycket näring efter etablering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna. Den föredrar en jord med lite lägre pH än många andra växter, helst mellan pH 5-6. Härdig upp till zon 2 men kinesisk och japansk kastanj har bättre härdighet, upp till zon 4.

Turk & mellanhassel

Corylus colurna, Corylus colurna

Dessa hasslar är de med mest värde för oss. Vanlig hassel är dock bra att ha i närheten av sin skogsträdgård eftersom den hjälper till vid pollineringen. Alla hasslar trivs i mullrika och väl-dränerad jord. Föredrar att växa i sol men klarar halvskugga. Härdig i zon 1–5. Turkhassel kallas också för trädhassel och växer som ett träd och kan bli 15 m högt. Mellanhassel kan bli 4–8 meter högt. Turkhassel är lite svårare att skala vilket gör dem mer motståndskraftiga mot skadedjur. Alla sorters hassel är självsterila och behöver minst en annan individ för pollinering. Mellanhasslarna kan pollinera och pollineras av både turkhasel och buskhassel. Genom att täcka runt busken eller trädet hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Kvitten

Cydonia oblonga

Den behöver en solig och skyddad plats och vill ha väl-dränerad jord. Den är självfertil men det blir mycket bättre fruktsättning vid korspollinering. Den blir mellan 2,5 – 5 meter med samma bredd. Den är härdig upp till zon 3–4. Gödsla gärna vid plantering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Valnöt

Juglans spp

Precis som ätlig kastanj gillar den att växa upp i skyddet av annan vegetation (amträd) men behöver full sol för bästa fruktsättning. Den behöver ha väl-dränerad jord och helst i sluttande mark för att undvika frysskador under höst och senvår. Den behöver också bördig och humusrik jord, gärna med ett pH-värde mellan 6–7. Alla utom äkta valnöt är vattenkrävande. De är självsterila men vissa sorter är självfertila. För att vara säker är det bra om man planterar flera valnötsträd i området där man odlar (de behöver inte tillhöra samma familj). Det finns vitryska sorter som sägs vara självfertila, vilka kan vara ett alternativ om man har ont om plats. Valnötter är härdig upp till zon 4. Höjden kan bli upp mot 10–20 meter och 10-15 meter bred. Det sägs att det bara är i rena, större bestånd av valnöt som giftet juglon påverkar andra växter i större utsträckning. Enstaka träd verkar påverka andra växter nämnvärt. Gödsla gärna vid plantering och den behöver också mycket näring efter etablering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna. Om man märker att bladen är gulaktiga, kan vara ett tecken på att trädet saknar kalk och kan därför inte ta upp näring. Då kan man kalka försiktigt och på våren tillföra kompost eller annan lämplig näring.

Mispel

Mespilus germanica

Vill helst växa i ett soligt och skyddat läge men klarar lätt skugga. Väl-dränerat och optimalt pH får gärna vara lite på den sura sidan. Den blir mellan 2–4 meter hög och 2-4 meter bred. Den är självfertil. Vi har ett träd och den ger alltid frukt som oftast inte hinner mogna men då kan man ta in dem och låta frukterna efter mogna. Kan växa upp till zon 3. Gödsla gärna vid plantering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Mullbär

Morus spp.

Den vill växa varmt och gärna i fuktighetshållande och väl-dränerade jord med högt pH. Vill växa soligt men kan klara lätt skugga. Självfertil men *M.rubra* (rött mullbär) är tvåbyggare. Den kan bli mellan 2–10 meter och 1-10 meter bred. Kan växa upp till zon 4. Gödsla gärna vid plantering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna. Vi odlar sorten Mulle här men jag är absolut intresserad av andra sorter.

Persika

Prunus persica

Den behöver en varm och skyddad plats i bördig och väl-dränerad jord. Den är självfertil och hårdigupp till zon 3–4. Den kan bli mellan 2–4 meter hög och 2–4 meter bred. Vi odlar Riga på friland i vår skogsträdgård och den står väldigt skyddad och i en rejält upphöjd bädd. Min granne odlar Frost, vilket verkar vara ett mindre träd som ger många men små frukter. Detta träd står mot en söderväg och brukar komma igång för tidigt på våren. Trädet (Frost) mot södervägen skulle behövas skyddas för att hindra det från att komma igång för tidigt på våren. Gödsla gärna vid plantering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Sötrönn/Koreansk rönn

Sorbus spp

Den är lättodlad men vill ha väl-dränerad jord och trivs att växa i full sol till halvskugga. Den är självfertil och kan växa upp till zon 6. Den blir 1,5 – 10 meter och 2–6 meter bred. Gödsla gärna vid plantering. Täck gärna runt busken med kartong eller tidning. Över läggs hö, halm, flis, bark eller sågspån. Genom att täcka runt busken hålls ogräset borta och marken håller fukten bättre. Täckmaterialet är kolrikt och ökar humus i marken. Vattna regelbundet de första 3 månaderna.

Lind

Tilia spp.

De trivs bäst att växa i ett soligt läge men är mycket skuggtåliga. Vill ha djup, fuktighetshållande och mullrik jord, men klarar de flesta jordar förutom blöt jord. Det är en fördel att hamla lindar i sin skogsträdgård eftersom de annars tar mycket skugga och dess täta krona släpper inte igenom mycket regn. Svartliden och bohuslinden sägs vara de lindar som är mest hamlingsvänliga eftersom de växer snabbast. När man hamlar lindar så går man miste om de fina och goda blommorna. Därför odlar vi lind också på andra ställen på gården där de kan växa fritt och bli stora träd. Lind är ett salladsträd och vi använder gärna bladen i början av odlingssäsongen. Lindar kan bli upp mot 20 meter höga och 5–15 meter breda. Den är självfertil och kan växa upp till zon 4. Referens:

Referens: *Skogsträdgården: odla ätbart överallt*, Philipp Weiss & Annevi Sjöberg